

Kriminologija

Vrsta: Skripta | Broj strana: 122 | Nivo: Pravni fakultet

formalno-dogmatske, preuske, nedovoljne da objasne kriminalitet sa šireg društvenog stanovišta zbog velike promenljivosti inkriminisanja u vremenu i prostoru, kao i neusklađenosti inkriminacija u pojedinim zakonodavstvima. Osim toga, u društvu postoje takva ponašanja, pojave i procesi, koji se događaju u okviru pravno sankcionisanog sistema i ne predstavljaju kriminalitet savršenog stanovišta ili sa stanovišta "normativne grupe" koja donosi zakone i sankcioniše, dok se sa stanovišta drugih grupa i slojeva smatraju posebno društveno opasnim ("kriminalitet belog okovratnika", izvesna ponašanja u privrednom poslovanju kojima se krše administrativno-pravni propisi i si.). Uže pravno defmisanje svodi kriminologiju na dopunsku krivičnopravnu disciplinu i potpuno zanemaruje socijalnu stranu kriminaliteta. Danas je u literaturi najviše zastupljeno pravno definisanje korigovano sociološkim shvatanjima. To znači da se prilikom defmisanja kriminaliteta polazi od krivičnopravne defmicije u širem smislu, tako da se kriminalitetom smatraju ne samo krivična dela predviđena krivičnim

2

3

.....**NAMERNO UKLONJEN DEO TEKSTA**.....

4

7. Pojam i oblasti izučavanja kriminalne etiologije Termin "etiologija" (od grčkog "aitia-uzrok i "logos"-nauka, učenje) izvorno je označavao filozofsku nauku o uzrocima i posledicama stvari. Kriminalna etiologija je deo kriminologije koji proučava opšte uzroke kriminaliteta kao masovne društvene pojave i pojedinačne, posebne, neposredne uzroke, uslove i povode javljanja kriminalnog ponašanja (kriminogene faktore). O uzrocima kriminaliteta postoji veliki broj teorija i shvatanja, praktična istraživanja su takođe brojna, što sve ukazuje na nedovoljnu razjašnjenost opštih uzroka kriminaliteta kao masovne društvene pojave i posebnih uzroka kriminalnog ponašanja. Uprkos različitim shvatanjima, može se reći da se u okviru kriminalne etiologije neki opšti uzroci kriminaliteta i pojedinačni uzroci kriminalnog ponašanja mogu smatrati za otkrivene i utvrđene. Pri tome, nije isključeno da izvesni neotkriveni uzroci mogu da se nalaze u oblasti nedovoljno proučene čovekove ličnosti. Kriminalna etiologija se najčešće deli prema prirodi faktora koji deluju na javljanje kriminaliteta, na dve oblasti: egzogenu etiologiju i endogenu etiologiju. Egzogenetiologija se odnosi na izučavanje uzroka kriminaliteta koji proizilaze iz određene društvene kulture i strukture, uslova života, delovanje raznih kriminogenih faktora vezanih za porodicu, školu, grupu, sredstva masovne komunikacije, sukoba kultura, različitih shvatanja o vrednostima, druga devijantna ponašanja itd. Endogena etiologija izučava uticaj ličnih osobina, psiholoških karakteristika, crta ličnosti na javljanje kriminalnog ponašanja. U okviru endogene etiologije treba razjasniti kako se odvija proces "kriminalizacije ličnosti", zašto pojedina lica vrše krivična dela u određenim socijalnim uslovima, a druga u istim tim uslovima to ne čine, kakav uticaj na kriminalitet imaju psihički procesi (lični intelektualni procesi: mišljenje, učenje, inteligencija, opažanje; emocionalni procesi ili osećanja i voljni procesi-motivacija) i psihičke osobine (navike, sposobnosti, temperament, potrebe, interesi). . Osnovna pitanja koja razmatra kriminalna etiologija odnose se na utvrđivanje opštih uzroka (korena kriminaliteta) i kriminogenih faktora - neposrednih činilaca kriminalnog ponašanja. Među kriminogenim faktorima moguće je razlikovati uzroke (sa većim intenzitetom deluju na javljanje kriminaliteta, često presudno i neposredno izazivaju kriminalno ponašanje), uslove (doprinose javljanju kriminalnog ponašanja) i povode (spoljni uticaji i okolnosti koji su vezani za samu situaciju izvršenja krivičnog dela i doprinose donošenju odluke za izvršenje dela). Podele kriminogenih faktora različite su u kriminološkoj literaturi. Kriminogeni faktori se dele na: antropološke, fizičke ili kosmotelurne i društvene, društvene i individualne, endogene i egzogene, objektivne i subjektivne, neposredne sociogene faktore i ličnost delikventa. 8. Klinička kriminologija Klinička kriminologija, prema jednoj od najrasprostranjenijih i najširih definicija, predstavlja jedan kriminološki pravac, koji se, za razliku od opšte kriminologije, sastoji u "multidisciplinarnom pristupanju individualnom slučaju, uz pomoć principa i metoda kriminološke nauke i specijalizovanih kriminologija". Kroz

multidisciplinarni pristup treba oceniti proučavanog delinkventa, formulisati hipoteze o njegovom budućem ponašanju i izraziti program pogodnih mera koje mogu da odstrane eventualni povrat. Razvoj kliničke kriminologije može se pratiti počev od Lombroza, itali-janskog lekara, koji je među prvima ukazao da treba izučavati zločinca a ne zločin. Osnovna pitanja koja se razmatraju u okviru kliničke kriminologije su: opasno stanje, problem kriminalne ličnosti (da li postoji i ako postoji čime se karakteriše) i tipologija delinkvenata, a metod koji koristi prilikom izučavanja pojedinačnog slučaja kriminalnog ponašanja je klinički metod. Pojam opasnog stanja, kako tvrdi Pinatel, vlada kliničkom kriminologijom. Definiciju pojma opasnog stanja ili temibiliteta dao je Garofalo, određujući ga ne kao pravni pojam, već kao stvarnost koja se može klinički posmatrati. Pojmom opasnog stanja Garofalo je označavao najpre postojanu i aktivnu izopačenost prestupnika i količinu zla od koga možemo strahovati sa njegove strane, odnosno kriminalnu sposobnost prestupnika. Kasnije je ovako određenom pojmu opasnog stanja dodao formulu o prilagodavanju, koja se odnosi na istraživanje "mogućnosti prilagodavanja prestupnika" ili na uslove sredine

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com